

ПОСТАНОВА

Верховної Ради України

Про прийняття за основу проекту Закону України
про забезпечення функціонування української мови як державної

Верховна Рада України постановляє:

1. Прийняти за основу проект Закону України про забезпечення функціонування української мови як державної (реєстр. № 5670-д), поданий народним депутатом України Княжицьким М.Л. та іншими народними депутатами України, з урахуванням таких пропозицій:

- 1) частину другу статті 1, статті 45, 47, 51 виключити;
- 2) статтю 17 викласти в такій редакції:

"Стаття 17. Державна мова в освіті

1. Мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова.

Держава гарантує кожному громадянинові України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) з навчанням мовою відповідної національної меншини поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням українською мовою.

Особам, які належать до корінних народів України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної і загальної середньої освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідного корінного народу. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) з навчанням мовою відповідного корінного народу України поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням українською мовою.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, гарантується право на вивчення мови відповідних корінного народу чи національної меншини в комунальних закладах загальної середньої освіти або через національні культурні товариства.

Особам з порушенням слуху забезпечується право на навчання жестовою мовою та на вивчення української жестової мови.

2. Заклади освіти забезпечують обов'язкове вивчення державної мови, зокрема заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти – в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність у вибраній галузі з використанням державної мови.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, іноземцям та особам без громадянства створюються належні умови для вивчення державної мови.

3. Мовою зовнішнього незалежного оцінювання та вступних випробувань є державна мова, крім зовнішнього незалежного оцінювання з іноземних мов. Завдання сертифікаційної роботи зовнішнього незалежного оцінювання укладаються державною мовою.

4. Держава сприяє вивченю мов міжнародного спілкування, насамперед англійської мови, в державних і комунальних закладах освіти.

5. У закладах освіти відповідно до освітньої програми можуть викладатися одна або декілька дисциплін двома чи більше мовами – державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу.

6. За бажанням здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти заклади освіти створюють можливості для вивчення ними мови корінного народу, національної меншини України як окремої дисципліни.

7. Викладання іноземної мови в закладах освіти і на курсах з вивчення іноземних мов здійснюється відповідною іноземною або державною мовою.

8. Держава сприяє створенню та функціонуванню за кордоном закладів освіти, у яких навчання здійснюється українською мовою або вивчається українська мова.

9. Особливості використання мов в окремих видах та на окремих рівнях освіти визначаються спеціальними законами";

3) статтю 20 викласти у редакції, передбаченій статтею 10 Закону України "Про телебачення і радіомовлення":

"Стаття 20. Державна мова у телебаченні та радіомовленні

1. Телерадіоорганізації здійснюють мовлення державною мовою. Обов'язковий (мінімальний) обсяг мовлення державною мовою для телерадіоорганізацій окремих категорій мовлення встановлюється цим Законом. Допустимий обсяг мовлення мовами корінних народів, національних меншин України, мовами міжнародного спілкування встановлюється цим Законом.

2. У загальному тижневому обсязі мовлення телерадіоорганізацій загальнонаціональної і регіональної категорій мовлення, які відповідно до ліцензій здійснюють ефірне та/або багатоканальне (цифрове) мовлення з використанням радіочастотного ресурсу, передачі та/або фільми, виконані державною мовою, мають становити не менше 75 відсотків загальної тривалості передач та/або фільмів (або їх частин) у кожному проміжку часу між 07.00 та 18.00 і між 18.00 та 22.00.

Телерадіоорганізації, які відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, здійснюють супутникове мовлення та програми яких ретранслюються провайдерами програмної послуги в багатоканальних телемережах більш як однієї області, в цілях застосування цієї статті прирівнюються до телерадіоорганізацій загальнонаціональної категорії мовлення та зобов'язані дотримуватися вимог, встановлених абзацом першим цієї частини.

3. У загальному тижневому обсязі мовлення телерадіоорганізацій місцевої категорії мовлення, які відповідно до ліцензій здійснюють ефірне та/або багатоканальне (цифрове) мовлення з використанням радіочастотного ресурсу, передачі та/або фільми, виконані державною мовою, мають становити не менше 60 відсотків загальної тривалості передач та/або фільмів (або їх частин) у кожному проміжку часу між 07.00 та 18.00 і між 18.00 та 22.00.

Телерадіоорганізації, які відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення,

здійснюють супутникове мовлення та програми яких ретранслюються провайдерами програмної послуги в багатоканальних телемережах виключно однієї області, в цілях застосування цієї статті прирівнюються до телерадіоорганізацій місцевої категорії мовлення та зобов'язані дотримуватися вимог, встановлених абзацом першим цієї частини.

4. Телерадіоорганізації, які відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, здійснюють ефірне та/або багатоканальне (цифрове) мовлення з використанням радіочастотного ресурсу та/або супутникового мовлення, забезпечують частку передач новин державною мовою в обсязі не менше 75 відсотків загальної тривалості всіх передач новин, поширеніх телерадіоорганізацією у кожному проміжку часу між 07.00 та 18.00 і між 18.00 та 22.00.

До телерадіоорганізацій, які відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, здійснюють супутникове мовлення та програмну концепцію мовлення яких становлять повністю або частково інформаційні передачі, застосовуються вимоги, встановлені частиною другою та абзацом першим частини четвертої цієї статті.

Телерадіоорганізації, які відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, здійснюють мовлення мовами корінних народів України, незалежно від категорії мовлення забезпечують сумарний тижневий обсяг телемовлення державною мовою та мовами корінних народів України в обсязі не менше 75 відсотків, при цьому не менше 30 відсотків – державною мовою, та забезпечують сумарний тижневий обсяг радіомовлення державною мовою, у тому числі передач новин, інформаційно-аналітичних та розважальних передач (ведучими (дикторами) радіопередач), в обсязі не менше 30 відсотків.

5. При обчисленні частки передач та/або фільмів, виконаних державною мовою, враховується загальна тривалість фільмів, новин та інших передач (крім пісень, що транслюються окремо і не є частиною передачі відповідно до пункту "в" частини сьомої цієї статті, та музичних кліпів), створених, дубльованих або озвучених українською мовою, що транслювалися телерадіоорганізацією впродовж тижня у проміжки часу, визначені цією статтею. При цьому мова виконання (озвучення, дубляжу) передач та/або фільмів визначається відповідно до частини шостої цієї статті.

Телерадіоорганізації, зазначені в частинах другій – четвертій цієї статті, у кожному із визначених у цій статті проміжків часу здійснюють трансляцію фільмів та/або передач, які не є їхнім власним продуктом,

виключно державною мовою, за винятком фільмів і передач (крім дитячих та анімаційних), створених до 1 серпня 1991 року.

Фільми та/або передачі, трансляція яких допускається недержавною мовою відповідно до абзацу другого частини п'ятої статті 10 цього Закону, субтитруються державною мовою.

Фільми, створені на території республік колишнього СРСР не російською та не українською мовами і в подальшому дубльовані російською мовою, озвучуються або дублюються українською мовою.

Порядок використання мов та обчислення частки пісень при здійсненні радіомовлення (крім випадків, передбачених абзацом третім частини четвертої цієї статті) визначається статтею 9 Закону України "Про телебачення і радіомовлення".

6. Передача вважається виконаною державною мовою, якщо виступи (репліки) ведучих (дикторів) передачі, осіб, які беруть участь у передачі, виконані, дубльовані, озвучені (з урахуванням вимог цього Закону) українською мовою.

Передача, що транслюється в прямому ефірі, вважається виконаною державною мовою, якщо виступи (репліки) ведучих (дикторів) передачі виконані українською мовою.

Фільм вважається виконаним державною мовою, якщо звуковий ряд при його демонструванні (розповсюдженні) виконаний, дубльований, озвучений українською мовою.

Для цілей реалізації художнього, творчого задуму допускається у фільмі (крім дитячих та анімаційних фільмів) використання інших мов в обсязі не більше 10 відсотків загальної тривалості всіх реплік учасників фільму, при цьому всі іншомовні репліки субтитруються українською мовою.

7. У передачі, фільмі, виконаному державною мовою, допускається використання інших мов без дублювання та озвучення у таких випадках:

- а) у репортажі з місця події (крім мови та реплік репортерів);
- б) у виступах, інтерв'ю, коментарях, поясненнях, запитаннях тощо осіб, які беруть участь у передачі (крім ведучих (дикторів) передачі), або в окремих репліках ведучих (дикторів) передачі в обсязі, обумовленому творчим задумом передачі;
- в) у музичних творах з текстом (піснях), які є частиною передачі немузичного жанру чи фільму та використані в ній лише як звуковий супровід;
- г) у музичних кліпах, що містять текстовий супровід;

г) у будь-яких творах, виступах, виконанні тощо мовами корінних народів України.

8. Обов'язкова частка мовлення державною мовою, встановлена частинами другою – четвертою цієї статті, не застосовується до:

а) суб'єктів державного іномовлення;

б) телерадіоорганізацій, територіальна категорія мовлення яких відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, визначена як закордонне мовлення (далі – телерадіоорганізації закордонного мовлення);

в) телерадіоорганізацій, основу програмної концепції яких відповідно до ліцензій на мовлення становлять науково-просвітницькі передачі, виконані однією або декількома офіційними мовами Європейського Союзу;

г) телерадіоорганізацій, які відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, здійснюють супутникове мовлення та програмну концепцію мовлення яких становлять освітні передачі, спрямовані виключно на вивчення іноземних мов;

і) телерадіоорганізацій, які відповідно до ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, здійснюють радіомовлення (крім випадків, визначених абзацом третім частини четвертої цієї статті).

Програми телерадіоорганізацій закордонного мовлення можуть ретранслюватися на території України провайдерами програмної послуги або іншими телерадіоорганізаціями виключно з використанням звукового ряду, що відповідає вимогам частини третьої цієї статті щодо мінімального обсягу мовлення державною мовою. Умови договору на ретрансляцію на території України програм телерадіоорганізації закордонного мовлення повинні містити зобов'язання провайдера програмної послуги або іншої телерадіоорганізації щодо обрання мови звукового ряду, який використовується при ретрансляції програм.

Програми телерадіоорганізацій, основу програмної концепції яких відповідно до ліцензії на мовлення становлять науково-просвітницькі передачі, виконані однією або декількома офіційними мовами Європейського Союзу, можуть ретранслюватися на території України провайдерами програмної послуги або іншими телерадіоорганізаціями виключно з використанням звукового ряду, в якому використовуються офіційні мови Європейського Союзу, українська мова або мови корінних народів України. Умови договору на ретрансляцію на території України програм таких телерадіоорганізацій повинні містити зобов'язання провайдера програмної послуги або іншої

телерадіоорганізації щодо обрання мови звукового ряду, який використовується при ретрансляції програм.

Обсяг ведення радіопередач державною мовою, частки пісень (словесно-музичних творів) державною мовою та офіційними мовами Європейського Союзу визначаються статтею 9 Закону України "Про телебачення і радіомовлення".

9. Ліцензіати, які розповсюджують програми (здійснюють мовлення) в організаційно-технологічний спосіб, відмінний від виду мовлення, зазначеного у частинах другій і третій цієї статті, мають дотримуватися обов'язкової частки (обсягу) мовлення державною мовою, передбаченої частиною третьою цієї статті;

4) частини третю та четверту статті 40 викласти в такій редакції:

"3. До компетенції Національної комісії зі стандартів державної мови в частині підтримки стандартів української мови, перевірки та вдосконалення рівня володіння українською мовою належить:

1) опрацювання вимог до рівня володіння українською мовою;

2) напрацювання посібників для опанування відповідного рівня володіння українською мовою;

3) опрацювання методів перевірки рівня володіння українською мовою, у тому числі для осіб з інвалідністю;

4) розроблення завдань для проведення іспиту на рівень володіння українською мовою;

5) організація іспитів з метою перевірки рівня володіння українською мовою;

6) видача сертифікатів про рівень володіння українською мовою;

7) ведення реєстру сертифікатів про рівень володіння українською мовою;

8) надання методичних рекомендацій та роз'яснень щодо вимог до рівня володіння українською мовою.

4. До компетенції Національної комісії зі стандартів державної мови в частині підтримання та вдосконалення стандартів української мови належить:

1) ініціювання внесення змін до Правопису української мови;

2) напрацювання стандартів української термінології в різних галузях;

3) напрацювання стандартів транскрибування українською мовою та транслітерації з української мови;

4) напрацювання стандартів української жестової мови.

Національна комісія зі стандартів державної мови під час напрацювання стандартів української термінології в різних галузях сприяє застосуванню українських слів, словосполучень і термінів замість іншомовних";

5) абзац четвертий пункту 1 розділу VII "Прикінцеві положення" викласти в такій редакції:

"частини третьої статті 17, яка набирає чинності з 1 січня 2025 року";

6) у тексті законопроекту:

слова "Центр української мови" і "Термінологічний центр української мови" в усіх відмінках замінити словами "Національна комісія зі стандартів державної мови" у відповідному відмінку;

слова "Закон України "Про національні меншини в Україні" в усіх відмінках замінити словом "закон" у відповідному відмінку;

слова "мовний інспектор" в усіх відмінках і числах замінити словами "Уповноважений із захисту державної мови" у відповідному відмінку;

слова "мовне інспектування" в усіх відмінках замінити словами "контроль за дотриманням стандартів державної мови, застосуванням державної мови" у відповідному відмінку.

2. Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності:

до 10 жовтня 2018 року розмістити текст законопроекту, підготовлений відповідно до вимог, передбачених пунктом 1 цієї Постанови, на офіційному веб-сайті Верховної Ради України;

доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням зауважень і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

3. Встановити, що строк внесення пропозицій і поправок до законопроекту обчислюється з 10 жовтня 2018 року.

Голова Верховної Ради
України

А.ПАРУБІЙ

1

м. Київ

4 жовтня 2018 року

№ 2590-VIII

